

PRAVILNIK O KATEGORIJAMA I TITULAMA

I STEPENI KATEGORIJA

Član 1

Svaki registrovani član šahovske organizacije Crne Gore (ŠSCG) kategoriše se i stiče odgovarajući stepen kategorije samo na osnovu svojih rezultata na turnirima i takmičenjima odigranim u Crnoj Gori, na način predviđen ovim Pravilnikom.

Na turnirima i takmičenjima u inostranstvu ne mogu se sticati crnogorske šahovske kategorije i titule.

Član 2

Stepeni kategorija za šahiste, počev od najniže, su slijedeći:

- igrač bez kategorije (vankategornik)
- igrač IV kategorije (četvrtokategornik)
- igrač III kategorije (trećekategornik)
- igrač II kategorije (drugokategornik)
- igrač I kategorije (prvokategornik)
- majstorski kandidat (MK)
- nacionalni majstor (NM)

Stepeni međunarodnih titula, počev od najniže, su:

- majstorski kandidat (CM)
- FIDE majstor (FM)
- internacionalni majstor (IM)
- velemajstor (GM)

Titula FIDE majstora (FM) i majstorskog kandidata (CM) izjednačena je sa titulom crnogorskog nacionalnog majstora (NM) i majstorskog kandidata (MK), i kod rangiranja u pogledu sastava ekipa u ekipnom takmičenju.

Titule internacionalnog majstora (IM) i velemajstora (GM) su iznad titule nacionalnog majstora (NM).

Član 3

Stepeni kategorija za šahistkinje, počev od najniže, su slijedeći:

- šahistkinja bez kategorije
- šahistkinja IVw kategorije
- šahistkinja IIIw kategorije
- šahistkinja IIw kategorije
- šahistkinja Iw kategorije
- ženski majstorski kandidat (WMK)
- ženski nacionalni majstor (WNM)

Stepeni međunarodnih titula, počev od najniže, su:

- ženski majstorski kandidat (WCM)
- ženski FIDE majstor (WFM)
- ženski internacionalni majstor (WIM)
- ženski velemajstor (WGM)

Titula ženskog FIDE majstora (WFM) i ženskog majstorskog kandidata (WCM) izjednačena je sa titulom crnogorskog ženskog nacionalnog majstora (WNM) i ženskog majstorskog kandidata (WMK), i kod rangiranja u pogledu sastava ekipa u ekipnom takmičenju.

Titule ženskog internacionalnog majstora (WIM) i ženskog velemajstora (WGM) su iznad titule ženskog nacionalnog majstora (WNM).

Član 4

Sve međunarodne titule i titula nacionalnog majstora (NM, WNM), kao i početna IV kategorija su doživotne, dok se ostale kategorije i titula majstorskog kandidata (MK, WMK) mogu izgubiti zbog tzv. „rđavog plasmana“, na način predviđen ovim Pravilnikom

Nosilac nacionalne titule (NM, WNM) (kategorije), na predlog kluba ili nadležnog organa Saveza može biti lišen titule (kategorije), ukoliko svoju titulu zloupotrebljava za rušenje moralnih principa šahovske etike.

Član 5

Kada šahistkinja učestvuje na Open turniru, onda se njena kategorija računa:

- a) ako ima samo žensku kategoriju –njena se kategorija prevodi u mušku kategoriju za dva stepena nižu (npr: ženski majstorski kandidat se računa kao igrač II muške kategorije). Ako ima IV žensku (IVw) kategoriju izjednačuje se sa muškim takmičarom bez kategorije.
- b) ako ima mušku kategoriju –računa se prema toj kategoriji
- c) ako ima i mušku i žensku kategoriju –računa se prema većoj kategoriji, upoređujući njenu mušku kategoriju sa njenom ženskom kategorijom sniženom za dva stepena.

Član 6

Kada šahistkinja učestvuje na Open turniru, može osvojiti samo mušku kategoriju (titulu). Šahistkinji koja osvoji mušku kategoriju (titulu) priznaje se da je osvojila tu istu žensku kategoriju (titulu).

Član 7

Kada inostrani takmičari učestvuju na našim turnirima, računaju se prema svojim međunarodnim titulama. Ukoliko ne posjeduju međunarodnu titulu, računaju se kao igrači I kategorije.

Član 8

Pravilnik o kategorizaciji primjenjuje se na pojedinačnim kategornim turnirima (igrači iste kategorije), mješovitim turnirima (igrači različite kategorije) i na prvenstvenim ekipnim takmičenjima odigranim po kružnom ili švajcarskom sistemu.

Za sticanje titule majstorskog kandidata, I i II kategorije, tempo igre ne smije biti kraći od 90 minuta po igraču, a za sticanje III i IV kategorije, tempo igre ne smije biti kraći od 60 minuta po igraču.

II OSVAJANJE KATEGORIJA I TITULA

Član 9

A. Kategorni turniri

Pod kategornim turnirima podrazumijevaju se turniri na kojima učestvuju takmičari iste kategorije.

Na kategornim turnirima po kružnom sistemu koji se kategoriše, mogu da učestvuju najviše dva inostrana igrača bez međunarodnih titula.

Na ostalim takmičenjima, da bi osvojio kategoriju (titulu), igrač može u svom ličnom turniru da ima najviše dva takva protivnika.

Član 10

Na kategornim turnirima može se steći samo prva viša kategorija, ako turnir ima najmanje 10 igrača ako se igra po kružnom sistemu, odnosno devet kola ako se igra po švajcarskom sistemu.

Član 11

Kriterijumi za sticanje kategorija na kategornim turnirima, za muškarce i šahistkinje su slljedeći:

- na turniru van kategornika - pet prvoplasiranih stiču IV kategoriju
- na turniru IV kategorije - četiri prvoplasirana stiču III kategoriju
- na turniru III kategorije - tri prvoplasirana stiču pravo na II kategoriju
- na turniru II kategorije - dva prvoplasirana stiču I kategoriju
- na turniru I kategorije - prvoplasirani stiče titulu majstorskog kandidata

Član 12

Ako šahistkinje igraju na muškom kategornom turniru, a imaju samo žensku kategoriju onda mogu igrati najviše dvije takve igračice, s tim da njihove kategorije, kada se usaglase sa tačkom 5, odgovaraju kategoriji turnira, kako turnir ne bi gubio svoje kategorno značenje. Šahisti ne mogu učestvovati na ženskim turnirima.

Član 13

B. Mješoviti turniri

Pod mješovitim turnirom podrazumijeva se turnir na kome učestvuju igrači raznih kategorija.

Član 14

Na mješovitom turniru kategorija (titula) se može steći (izuzev titule majstora) ako turnir ispunjava sljedeće uslove:

- turnir mora imati najmanje 10 igrača -ako se igra po Bergerovom sistemu, odnosno 9 kola
- ako se igra po švajcarskom ili nekom drugom sistemu
- igrač mora da ima najmanje 9 odigranih partija na jednom turniru ili u ligi.

Član 15

Računa se da turnir ima onoliko učesnika sa kojim brojem je i započeo.

a) ako u slučaju istupanja nekog učesnika sa turnira, ima manje od od devet odigranih partija, norma za određenu kategoriju priznaće se tom igraču, ako je iz tog manjeg broja partija ispunio normu -kad mu se norma izračuna tako, kao da je te preostale partije izgubio od igrača niže kategorije.

b) da bi igrač osvojio neku kategoriju, potrebno je da najmanje 9 njegovih protivnika imaju kategorije koje su više ili jednake za dva stepena nižoj kategoriji od one koja se osvaja. Tako na turniru, od npr 12 igrača, ili na turniru koji se igra 11 kola po švajcarskom sistemu, igrač može da osvoji titulu majstorskog kandidata samo ako je imao najmanje 9 protivnika sa II ili višom kategorijom. Ostali igrači (protivnici) mogu biti bilo kojih nižih kategorija.

c) da bi igrač osvojio neku kategoriju, potrebno je kod takmičenja po kružnom sistemu da najmanje trećina učesnika ima tu ili višu kategoriju, a kod takmičenja po švajcarskom sistemu, kao i kod ekipnih takmičenja, najmanje trećina učesnika njegovog turnira, u kojoj se kao učesnici računaju svi njegovi protivnici i on (zaokruživanje se vrši na veći cijeli broj).

d) Igrač može da osvoji, na jednom takmičenju, samo dva stepena veću kategoriju od one koju ima (tako npr. da bi neko osvojio titulu majstorskog kandidata, ne smije imati nižu kategoriju od II).

Član 16

Turnir koji nije u sklopu prvenstva Crne Gore, a služi samo za sticanje II ili više kategorije, pored ispunjavanja uslova iz tačke 15, mora da ispunjava i sledeće uslove:

a) mora da dobije saglasnost nadležnog organa ŠSCG. Zahtjev Savezu se dostavlja 20 dana prije početka takmičenja.

b) kod pojedinačnog takmičenja po kružnom sistemu, najviše dvije trećine takmičara mogu biti iz istog kluba, a kod švajcarskog sistema i ekipnih takmičenja, najviše dvije trećina njegovog individualnog turnira mogu biti iz istog kluba (zaokruživanje se vrši na manji cijeli broj).

Član 17

Igrač stiče prvu višu kategoriju (izuzev titule majstora), ako postigne broj poena koji dobijamo ako saberemo:

- 100% poena -od igrača nižih kategorija
- 75% poena -od igrača svoje kategorije
- 55% poena -od igrača prve više kategorije
- 40% poena -od igrača dvije ili više kategorije

Kada igrač stekne prvu višu kategoriju, brojem poena izračunatim po ovom kriterijumu, onda i igrač prve niže kategorije stiče tu istu kategoriju, ako postigne isti (ili veći) broj poena.

Član 18

U slučaju kada na mješovitom turniru nema učesnika sa prvom nižom kategorijom od one koja se osvaja, onda se obračun, pri izračunavanju norme za osvajanje te kategorije primjenjujući član 17, vrši tako što se:

a) jedan igrač iz kategorije za koju se izračunava norma fiktivno prevodi u prvu nižu kategoriju i tada se kriterijum izračunava prema odredbama člana 17, umanjuje za 0,20 poena

b) jedan igrač niže kategorije prevodi se u višu kategoriju (fiktivno) i konačan rezultat se uvećava za 0,25 poena.

Tako npr. na mješovitom turniru na kome učestvuje 5 majstorskih kandidata i 5 igrača II kategorije, norma za izračunavanje titule majstorskog kandidata izračunava se tako što se:

a) jedan majstorski kandidat fiktivno prevede u igrača I kategorije i broj poena se izračunat po članu 17. umanji za 0,20 poena, što bi iznosilo:

$$4 \times 0,55 + 5 \times 1,00 - 0,20 = 7 \text{ poena}$$

b) jedan igrač II kategorije fiktivno prevede u igrača I kategorije i broj poena izračunat po članu 17. uveća za 0,25 poena, što bi iznosilo:

$$5 \times 0,55 + 4 \times 1,00 + 0,25 = 7 \text{ poena}$$

Član 19

Kod turnira koji se igraju po švajcarskom sistemu i kod ekipnih takmičenja svaki igrač se kategoriše na osnovu svog individualnog turnira, gdje se u učesnike njegovog turnira ubrajaju svi njegovi protivnici (sa kojima je igrao na tom takmičenju) i on.

Član 20

Kategorizacija igrača koji je osvojio kategoriju na turniru po švajcarskom sistemu ili na ekipnom takmičenju, vrši se isključivo na zahtjev u pisanoj formi dotičnog igrača koji mora biti podnjet nadležnom organu ŠSCG najkasnije 30 dana od dana završetka turnira.

Uz zahtjev, igrač je dužan da navede takmičenje, imena i prezimena i kategorija svih svojih protivnika, kao i postignute rezultate sa njima.

Igrač koji je odigrao više od 9 partija, nema pravo da izostavi nijednog svog protivnika sa kojim je igrao na tom takmičenju.

Član 21

C. Osvajanje kategorija i titula na osnovu rejtinga

Na osnovu ostvarenog i objavljenog FIDE rejtinga za standardni šah, mogu se osvajati kategorije (titule).

Član 22

Rejting potreban za osvajanje muške kategorije (titule)

a) IV kategorija	-	1400
b) III kategorija	-	1600
c) II kategorija	-	1800
d) I kategorija	-	2000
e) majstorski kandidat	-	2200

Član 23

Rejting potreban za osvajanje ženske kategorije (titule)

a) IVw kategorija	-	1200
b) IIIw kategorija	-	1400
c) IIw kategorija	-	1600
d) Iw kategorija	-	1800
e) w majstorski kandidat	-	2000

Šahistkinje prema svom rejtingu mogu osvojiti i muške kategorije (titule).

Član 24

D. Osvajanje kategorija i titula na osnovu plasmana za:

1. Muškarci
 - a) *I kategorija*
 - pobjednik na kadetskom prvenstvu do 16 godina
 - b) *majstorski kandidat (MK)*
 - prvak do 18 godina
 - omladinski prvak Crne Gore
 - pobjednik na Amaterskom prvenstvu Crne Gore
 - tri prvoplasirana na polufinalnom prvenstvu CG
 - c) *nacionalni majstor*
 - šampion Crne Gore
 - ostvaren i objavljen FIDE rejting od 2300
 - odlukom UO ŠSCG za postignute rezultate (zaslužni šahista)

Član 25

2. Šahistkinja
 - a) *I ženska kategorija*
 - prvak do 18 godina
 - b) *ženski majstorski kandidat (WMK)*
 - omladinski prvak Crne Gore
 - c) *ženski nacionalni majstor (WNM)*
 - šampion Crne Gore
 - ostvaren i objavljen FIDE rejting od 2100
 - odlukom UO ŠSCG za postignute rezultate (zaslužna šahistkinja)

Član 26

- Za osvajanje titule nacionalnog majstora (NM, WNM), takmičari treba da ispune sljedeće uslove:
- mora da ima najmanje 9 odigranih partija na turnirima po kružnom ili švajcarskom sistemu. Partije dobijene bez borbe se ne računaju.
 - najmanje polovina takmičara mora imati međunarodne titule (ne računa se titula CM, WCM)
 - tempo igre ne smije biti brži od 90 minuta po igraču

Član 27

Gubitak kategorije

- a) Na svakom turniru koji ispunjava uslove za kategorizaciju, tj. na kome se može osvojiti bilo koja kategorija (titula), izuzimajući ekipna takmičenja, igrač može izgubiti svoju kategoriju (titulu) i pasti u prvu nižu kategoriju, ako postigne manje od 50% poena potrebnih za osvajanje njegove kategorije (rđav plasman).
Po osnovu „rđavog plasmana“ kategoriju (titulu) može da izgubi i takmičar koji posjeduje kategoriju (titulu) gdje nije ispunjavao uslove za osvajanje te kategorije, ali je osvojio manje od 50% poena potrebnih za osvajanje niže kategorije (npr. ako je za osvajanje II kategorije potrebno 6 poena, onda svi I kategorionici i MK koji nijesu osvojili 3 poena će izgubiti tu kategoriju).
- b) Na kategorionom turniru igrač gubi svoju kategoriju, ako postigne manje od 25% mogućih poena.
- c) Igrač ne gubi kategoriju po gore navedenim uslovima, ako je navršio 50 godina života.

Član 28

Ako igrač istupi sa turnira sa turnira iz opravdanih razloga, a nije postigao 50% potrebnih poena za osvajanje njegove kategorije, onda o njegovom gubitku kategorije odlučuje nadležni organa ŠSCG. Ako igrač neopravdano istupi sa turnira:

- a) po kružnom sistemu, računa se kao da je izgubio sve preostale partije i na osnovu toga mu se obračunava eventualni rđav plasman.

b) po švajcarskom sistemu, onda mu se računaju za izgubljene sve preostale partije sa fiktivnim protivnicima najniže kategorije, ali ne niže od dva stepena od njegove kategorije, pa mu se na osnovu toga obračunava eventualni „rđav plasman“.

OSTALE ODREDBE

Član 29

Kod izračunavanja broja poena (norma za osvajanje kategorije i tzv „rđav plasman“), zaokruživanje se vrši uvijek na kraju računске radnje, i to uvijek na više –na sljedeći cijeli poen ili pola poena.

Izuzetak je ukoliko se radi o ostatku od 0,05 poena, koji se onda zaokružuje na niži cijeli poen ili pola poena.

Član 30

Partije odlučene kontumacijom mogu se računati za osvajanje kategorija i za izračunavanje „rđavog plasmana“, samo prema odluci nadležnog organa ŠSCG, koji pojedinačno ocjenjuje svaki slučaj.

Član 31

Za dodjelu kategorije (titule) nadležna je:

- a) nacionalni majstor (NM) -Skupština ŠSCG, na predlog UO
- b) za titulu majstorskog kandidata (MK), I i II kategorije -odlučuje nadležni organ ŠSCG
- c) za III i IV kategoriju -nadležni su klubovi

Član 32

Da bi neki turnir bio kategorisan, organizator je dužan najkasnije 30 dana po završetku turnira da dostavi kancelariji Saveza svu potrebnu dokumentaciju (turnirska tabela sa svim potrebnim podacima, izvještaj sudije, eventualne žalbe i odluke na iste i dr.).

Član 32

Osvojena kategorija važi od dana kada je istu registrovao nadležni organ.

Član 33

Protiv odluke o izvršenoj kategorizaciji (ili „rđav plasman“) igrač može da uloži žalbu organu koji je donio odluku. Rok za žalbu je 15 dana od dana objavljivanja odluke.

Odluku po žalbi donosi UO i njegova je odluka konačna i izvršna.

Član 34

Titule i kategorije osvojene na osnovu postignutog i objavljenog rejtinga su doživotne.

Član 35

ŠSCG će ažurirati spisak svih kategorija i titula, i na sajtu Saveza će redovno objavljivati sve promjene u vezi osvajanja (gubitka) kategorija (titula).

Ovaj Pravilnik je usvojen na Skupštini ŠSCG u Baru, 18.03.2017. godine i stupa na snagu danom usvajanja.